

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

De contritione, quid sit, vnde dicatur, quot sint species eius, quis fructus.
cap. primum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13177

49
DE CONTRITIONE LIBRI SECUNDI

CAPVT PRIMVM.

X superiori distinctione declaratum est, conuersionem aliquando precedere contritionem, aliquando sequi, & exemplis probatum. Nunc uero de ipsa contritione, prout Dominus donare dignabitur, dicere propono, atque eadem quae dicturus sum exemplis confirmabo. Et scire debes, quod contritio sit magnum bonum, & perfectum quandoque Dei donum, de sursum descendens à patre luminum, in quo non est transmutatio, neque vicissitudinis obumbratio; quandoque additum perfectioni; quia minima contritio maximam delet culpam, perfecta uero culpam simul tollit & poenam. APOLLONIVS: Ut plenius intelligere valeam contritionis uirtutem, primum mihi debes exponere, quid sit contritio, unde dicatur, utrum gratis infundatur, seu ab homine mereatur, quot sint eius species, vel quid operetur in peccatore. CAESARIUS: Contritio est cordis poenitudo, scilicet dolor de peccatis, partim surgens ex timore gehennae, partim ex amore caelestis patriae. APOLLONIVS: Estne aliqua differentia inter poenitudinem & poenitentiam? CAESARIUS: Etiam; Poenitudo dolor est interior, tollens culpam; poenitentia satisfactio exterior peccati, delens poenam. APOLLONIVS: Quae est differentia inter culpam & poenam? CAESARIUS: Culpam est ipsum peccatum; poena praemium peccati: si culpa est mortalis, debetur ei pro praemio aeterna poena; hanc Deus per cordis poenitudinem in poenam conuertit temporalem. Hanc, si insufficientem fuerit contritio, delet exterior satisfactio, haec est poenitentia, quasi poenam tenens dicta. APOLLONIVS: Unde dicitur contritio? CAESARIUS: Contritio

De contritione.

Iacob. 1.

Quid sit

D tio

trio dicta est quasi simul tritio, componitur autem à con, quod est simul, & tritio, eo quod de omnibus peccatis cor simul teri debeat per dolorem. Qui de peccato vno dolet, & non de altero, nequaquam conceditur quod in corde huius sit contritio. Non debet peccator diuidere culpā, quia Deus non diuidit indulgentiā: simul enim totū debitum dimittit. APOLLON. Si simul conterendum est de omnibus, quid est quod Psalmista dicit: Lauabo per singulas noctes lectū meum? Lectum, sicut nobis exponere soles, appellat cōscientiam, singulas noctes, singula peccata: & si per singula deflet, vt sic interpolatim abluantur, quomodo pro omnibus simul conteritur? CAESARIUS: Vna debet esse generalis cōtritio, quæ deleat culpā, deinde singulis, si fieri posset, diebus lacrymandum cum Tháide esset, ad abluendā pœnā: vnde Ezech. dicit: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animę meę. APOLLONIVS: Vnde oritur cōtritio? Infundit ūrne gratis, vel meretur ab homine? CAESARIUS: Dicam tibi quid maiores de hoc sentiant. In iustificatione peccatoris dicunt quatuor concurrere, gratiæ infusionem, motum surgentē ex gratia & libero arbitrio, contritionem, & intelligit peccatorum remissionē. Quatuor ista appellant quatuor iustificationes; primā non meremur, quia gratis infunditur, nec secundam meremur, quia mox ex gratia & libero arbitrio motus quidam excitatur. Motū grui, alio istum licet non meremur, tamē eo meremur tertiam qui tenē iustificationē, id est contritionem: Hanc iustificationem meremur, & ea meremur quartam iustificationē, scilicet remissionē peccatorum. Ob hoc dictū est Mat. Tri- riq; Dimissa sunt ei peccata multa, quia dilexit multū: cōtritio enim esse non potest sine dilectione. Ecce habes q; contritio meretur. Et hoc scire debes, quia vna iustificatio alteram non precedat tempore, sed natura. APOLLONIVS: Vellem mihi ista plenius exponi sub aliqua similitudine. CAESARIUS: Aduerte quæ dico: Pluuia terrę infunditur, & ex vtroque herba gignitur; deinde ex herba fructus producitur. Quid pluuia, nisi gratia? quid terra, nisi liberum arbitriū? Ex pluuia & terra

Psal. 6.

Isai. 38.

*intelligit
foris au-
tor de me
vito con-
grui, alio
qui tenē-
dū quod
tradit
Cōc. Tri-
dēt. sess.
6. cap. 1.
Luce 7.*

LIBER SECVNDVS.

terra gramen gignitur, & ex gratia liberoq; arbitrio, vt dictum est, motus contritionis oritur. Herba fructificat, cum idem motus liberum arbitrium ad satisfactionem mouet. Sterilis est terra sine pluuia, & absque fructu liberum arbitrium sine gratia; nihil operatur pluuia sine terra, quia sicut autoritas dicit: Qui fecit te sine te, non te iustificat sine te. Vnde Apost. Non ego, sed gratia Dei mecum. **APOL.** Quot sunt species contritionis? **CAES.** Duæ, interior scilicet & exterior interior est in amaritudine cordis, exterior in afflictione corporis: de illa per Psalmistam dicitur: Cor contritum & humiliatum Deus non despicias: de ista verò Ieremias: Maledictus homo, qui prohibet gladium suum à sanguine, id est à pœna peccati, per quam corpus affligitur. **APOLLONIVS:** Iam perpendo, quòd maxima sit virtus contritionis. **CAESARIVS:** Tanta est eius virtus, vt sine illa in adultis, qui actuale addiderunt originali, infructuosus sit baptismus, sterilis confessio, inutilis satisfactio. Ecce hinc habes, quòd contritio in non baptizatis, baptismus sit primus: in baptizatis, post lapsum, secundus. Baptismo igitur contritionis baptizatus est Iatro in cruce, Maria Magdalena ad pedes Saluatoris. Quòd culpam, quantumlibet magna sit, deleat contritio, subiecto doceberis exemplo.

CAPVT II.

IVVENTIS quidam nobilis conuersus est in quadam domo ordinis nostri, habebat autem Episcopum quendam cognatum, à quo vnicè amabatur, qui cognita eius conuersione, ad monasterium venit, & vt rediret ad seculum, verbis quibus poterat suavit, sed persuadere non potuit. Anno probationis expleto, factus est monachus, & non multo post gradatim ascendens in sacerdotem est ordinatus. Qui suadente diabolo, à quo primus homo eiectus est de paradiso, oblitus voti, oblitus sacerdotii, & pessimum est, creatoris sui, ordinem deseruit; & quia ad parentes redire erubuit, prædonibus, quorum multitudo Rutta vocatur, se coniunxit. Qui ita datus est in reprobum sensum, vt qui prius bonus erat melior, postea malis fieret deterior. Accidit vt in

Aug. ser.

15. de

verbis

Apostoli.

1. Cor. 15

Psal. 50.

Iere. 48.

Luc. 237

Contritione deleri culpam.